

УДК 37.016:003-028.31]:070-053.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-1-46>

Альона ЄМЕЦЬ,

orcid.org/0000-0003-3987-818X

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін

у дошкільній, початковій і спеціальній освіті

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(Харків, Україна) alenaetec25@gmail.com

Ольга КОВАЛЕНКО,

orcid.org/0000-0001-8039-4895

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін

у дошкільній, початковій і спеціальній освіті

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(Харків, Україна) olga_kovalenko2002@ukr.net

Альона КАШЕНА,

orcid.org/0009-0001-3471-8358

студентка III курсу факультету початкового навчання

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(Харків, Україна) alionka110405@gmail.com

ДИТЯЧІ ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ В КОЛІ ЧИТАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ, СТУДЕНТІВ ТА ВЧИТЕЛІВ: ПРОБЛЕМИ ОБІЗНАНОСТІ

Одним із ключових завдань сучасної початкової школи є формування в учнів читацької компетентності. Його реалізація передбачає створення сприятливих умов для зацікавлення дітей читацькою діяльністю. Значні можливості щодо підвищення мотивації читачів-початківців мають періодичні видання, адже вони поєднують у собі все те, що приваблює дітей: яскраве оформлення, різноманітні й цікаві завдання (загадки, ребуси, кросворди тощо), доступні для самостійного читання і розуміння тексти у вигляді коміксів, художні твори сучасних поетів і прозаїків. Однак, незважаючи на це дитяча періодика поступово втрачає свої позиції внаслідок впливу багатьох негативних факторів, серед яких значну роль відіграє недостатня обізнаність потенційних читачів із сучасними періодичними виданнями.

У статті узагальнено результати дослідження щодо вивчення читацьких уподобань, пов'язаних з дитячими газетами і журналами, учителів і учнів початкових класів.

Здійснене у 2024–2025 навчальному році опитування показало, що середній показник обізнаності респондентів з дитячими періодичними виданнями становить серед учнів початкових класів 1,8 назв журналів, серед учителів зі стажем роботи понад 20 років – близько 3 назв журналів, серед майбутніх учителів початкових класів – 1,2 назви.

Переважає більшість опитаних учителів дотримуються думки про користь дитячої періодики в колі читання сучасних школярів (вона актуальна, доступна, цікава та пізнавальна; розширює кругозір дітей, розвиває мислення; містить невеликі й гарно ілюстровані тексти, які легко читати та сприймати, традиційно першою друкує новинки дитячої української літератури; дає відчуття причетності до спільноти читачів і формує культуру читання), однак системного використання на уроках не відбувається як через формат дистанційного навчання, так і недостатнє забезпечення навчального процесу періодичними виданнями.

Отже, дитяча періодика має значний дидактичний потенціал, який, на жаль, сьогодні недостатньо реалізується в процесі формування читацької компетентності учнів початкової школи. Тому особливої актуальності набуває питання щодо пошуку методичних шляхів упровадження періодичних видань в освітній процес початкової школи.

Ключові слова: учні, учителі, студенти, початкова школа, читацька компетентність, дитяча періодика.

Alona YEMETS,

orcid.org/0000-0003-3987-818X

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of Theory and Methods of Teaching Philological Disciplines
in Preschool, Primary School and Special Education
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
(Kharkiv, Ukraine) alenaemec25@gmail.com*

Olha KOVALENKO,

orcid.org/0000-0001-8039-4895

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of Theory and Methods of Teaching Philological Disciplines
in Preschool, Primary School and Special Education
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
(Kharkiv, Ukraine) olga_kovalenko2002@ukr.net*

Alona KASHENA,

orcid.org/0009-0001-3471-8358

*3rd year student of the Faculty of Primary Education
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University student
(Kharkiv, Ukraine) alionka110405@gmail.com*

CHILDREN'S PERIODICALS IN THE READING CIRCLE OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS, HIGHER EDUCATION ESTABLISHMENT STUDENTS AND TEACHERS: AWARENESS ISSUES

One of the key tasks of modern elementary school is to develop reading competence in students. Its implementation involves creating favorable conditions for children to become interested in reading. Periodicals have significant potential for increasing the motivation of beginner readers, as they combine everything that attracts children: bright design, diverse and interesting tasks (riddles, puzzles, crosswords, etc.), texts in the form of comics that are accessible for independent reading and understanding, and works of art by contemporary poets and prose writers. However, despite this, children's periodicals are gradually losing their positions due to the influence of significant number of negative factors, among which a significant role is played by the potential readers' lack of awareness of modern periodicals.

The article summarizes the results of a study on the teachers' and elementary school students' reading preferences related to children's newspapers and magazines.

The survey conducted in the 2024–2025 school year showed that the average awareness of respondents with children's periodicals is 1.8 magazine titles among primary school students, about 3 magazine titles among teachers with over 20 years of experience, and 1.2 titles among future primary school teachers.

The vast majority of surveyed teachers believe that children's periodicals are useful in the reading circle of modern schoolchildren (they are relevant, accessible, interesting and informative; they broaden children's horizons, develop thinking; they contain small and beautifully illustrated texts that are easy to read and understand; they are traditionally the first to publish new children's Ukrainian literature; they give a sense of belonging to a community of readers and form a reading culture), however, they are not systematically used in lessons both due to the distance learning format and the insufficient provision of the educational process with periodicals.

Therefore, children's periodicals have a significant didactic potential, which, unfortunately, is not sufficiently realized today in the process of forming the reading competence in primary school students. Consequently, the issue of finding methodological ways to introduce periodicals into the educational process of primary school becomes particularly relevant.

Key words: *elementary school students, teachers, higher education establishment students, elementary school, reading competence, children's periodicals.*

Постановка проблеми. Актуальним питанням сучасної початкової школи є проблема формування читацької компетентності. Хоча її основні складові почали досліджуватися ще в минулому столітті (І. Гудзик, О. Джежелей, В. Мартиненко, В. Науменко, Г. Підлужна, О. Савченко, В. Трунова), саме у ХХІ накопичення емпіричного матеріалу у вітчизняній і зарубіжній науці дозволило

перейти до суттєвих теоретичних узагальнень. Сучасне тлумачення поняття «читацька компетентність» (В. Мартиненко) пов'язано із розумінням його як «складного багатокомпонентного утворення з позицій діяльнісного й особистісно зорієнтованого підходів; володіння індивідом сукупністю знань, умінь, навичок, ціннісних ставлень, які дають змогу читачеві ефективно вза-

свідомості з текстом, повноцінно усвідомлювати літературні твори, їх інтерпретувати, оцінювати, здійснювати пошук у тексті потрібної інформації, проводити діалогову взаємодію з текстом тощо. У структурі аналізованої дефініції дослідники виділяють когнітивний, комунікативний, операційний /діяльнісний компоненти» (Мартиненко, 2013: 146–147).

Однією з важливих складових читацької компетентності є читацька самостійність, яка базується на усвідомленні читачем своїх інтересів та уподобань і можливості їх задовольнити шляхом вибору потрібного та адекватного джерела інформації. На сьогодні безперечним фактом є те, що сформулювати в дитини-читача самостійність тільки засобами підручника неможливо. Усвідомлення цього положення вимагає від усіх дорослих учасників освітнього процесу зусиль щодо створення такого середовища, яке дозволить зробити вибір потрібного читацького матеріалу цікавим, зрозумілим, посилюючим. У складних умовах сьогодення фокус уваги педагогів зосереджується на дитячій періодиці як важливій складовій дитячого читання.

Аналіз досліджень. Системні розвідки дитячих періодичних видань в Україні розпочалися в 90-х рр. XX століття, і на сьогодні цю групу видань досліджує багато українських науковців (Н. Благун, Н. Вернигора, Є. Датнова, Т. Давидченко, О. Дубовецька, Т. Єжижанська, Л. Євсєєнко, Т. Жалко, Н. Кіт, У. Колесніченко, О. Кочегарова, Л. Круль, М. Літовська, О. Марків, О. Марущак, Е. Огар, В. Передирій, І. Побідаш, Ю. Стадницька, О. Струшляк, В. Супрун та ін.).

Е. Огар зазначає, що «у сучасному термінознавстві поняття «дитяча періодика» використовують для позначення масиву періодичних видань, створених спеціально для дитячої читацької аудиторії з урахуванням психофізичних можливостей, вікових потреб та особливостей сприйняття» (Огар, 2002: 58).

За О. Марущак, під терміном «дитяча періодика» розуміють «сукупність періодичних видань газетного та журнального типу, призначених для читання дітьми, що враховують їх психофізіологічні та пізнавальні потреби» (Марущак, 2016: 136).

На сьогодні дослідженими є питання генези дитячої періодики, історії окремих журналів та творчого шляху редакторів, типологічної класифікації періодичних видань для дітей, їх цільового призначення, конструктивно-композиційних особливостей, психологічних підстав і принципів розробки концепції видань, змістових та ілюстративних аспектів з урахуванням гендерних особли-

востей, впливу на формування мовних, мовленнєвих, пізнавальних навичок, на патріотичні почуття читачів тощо.

Студіювання науково-методичних, літературознавчих, бібліографічних досліджень дало змогу зробити висновки щодо основних причин привабливості дитячої періодики як для читацької аудиторії, так і дорослих, які опікуються розвитком учнів:

- розмаїття змістового наповнення, якісний, інформаційний і художній матеріал, що відповідає запиту сьогодення, залучення до публікації сучасних дитячих поетів і прозаїків, які краще розуміють читацьку аудиторію, пишуть зрозумілою для неї мовою (І. Андрусак, Г. Малик, Л. Мовчун та інші);
- привабливе оформлення (шрифти, ілюстрації) дозволяє дитині, яка тільки опановує навичку читання, знайомитися зі змістом на доступному рівні;
- реалізується актуальний для сучасної педагогіки діяльнісний підхід, що передбачає залучення дітей до виконання не тільки завдань з читання, а й малювання, розв'язування цікавих задач, розгадування загадок, ребусів, створення аплікацій, поробок тощо;
- на відміну від інтернет-тексту, паперовий журнал як матеріальний об'єкт взаємодії дозволяє на тактильному рівні впливати на маленького читача, який робить тільки перші кроки в опануванні текстової інформації, що, за дослідженнями психологів, позначається на кращому сприйманні та запам'ятовуванні текстів;
- для дитини журнал створює відчуття «дорослості», бо в неї з'являється свій об'єкт уваги;
- дитячий журнал на відміну від підручника позбавлений обов'язковості вивчення;
- періодичність виходу дитячих газет і журналів, з одного боку, забезпечує певну стабільність, очікуваність, що є дуже важливим для формування дитячих інтересів, а з іншого, новизна кожного номеру дозволяє підтримувати зацікавленість;
- періодичні видання є значно дешевшими за сучасні дитячі книжки.

Однак, незважаючи на привабливі риси дитячих газет і журналів, сьогодні місце дитячої періодики в структурі читацьких інтересів змінилося. Аналіз доступних джерел показав обмеженість даних, які фіксують стан проблеми. Саме тому **метою статті** було обрано дослідити особливості читацьких уподобань учнів початкових класів щодо дитячих газет і журналів. Досліджуючи сегмент читацької аудиторії, пов'язаний із початковими класами, необхідно враховувати різних учасників освітньої

взаємодії: дітей, учителів та студентів факультетів початкової освіти, які через деякий час розпочнуть свій професійний шлях.

Виклад основного матеріалу дослідження.

З метою визначення стану обізнаності учнів, учителів і студентів із сучасною дитячою періодикою в 2024–2025 роках було проведено онлайн-опитування. Переважна більшість учасників опитування є мешканцями м. Харкова чи Харківської області, однак частина респондентів у зв'язку з воєнними діями перебувала в інших областях України, або за її межами.

Результати опитування учнів. У дослідженні взяли участь 50 учнів других-четвертих класів, серед яких другокласники склали 35%, третьокласники – 27%, четвертокласники – 38%. Вік опитуваних: від 7 до 10 років. Вибір саме цієї вікової категорії для участі в опитуванні пов'язаний із можливістю самостійно читати й відповідати на запитання.

На запитання «Чи знаєш ти, що таке дитячий журнал чи дитяча газета?» переважна більшість дітей (91%) відповіли позитивно. Така кількість відповідей пов'язана з тим, що діти часто зустрічаються зі згадуванням або цитуванням дитячих журналів у підручниках з «Української мови та читання» або «Я досліджую світ». Негативних відповідей було небагато, кількість не перевищувала 9%.

Наступне питання («Які назви дитячих газет та журналів ти знаєш? Запиши назви») дозволяло уточнити результати попереднього і виявляло наявність конкретних знань. Звичайно, неможна не врахувати той факт, що респонденти відповідали дистанційно, без контролю з боку дослідника чи учителя, відповідно не можна виключати вплив стороннього фактору – підказки дорослих і звернення до інтернет-джерел. Аналіз отриманих результатів показав, що не всі респонденти, які дали позитивну відповідь на перше питання, змогли відповісти на друге. Приклади навели 79% учнів, у середньому кожен по 1,8 назв журналів (газету не згадала жодна дитина). Розмаїття назв складає 10 заголовків. Найбільш популярними відповідями були наступні: «Пізнайко» (30%), «Смайлик» (20%), «Кузя» (15%). Інші назви («Барбі», «Даша», «Ангелятко», «Малютко», «Саша та Маша», «Барвінок», «Мамине сонечко») були згадані одноразово.

Четверте питання дозволяло визначити фактори привабливості дитячих журналів і газет для учнів початкових класів. Найчастіше діти обирали відповіді «яскраві картинки» (75%), «розваги та ігри» (71%). Також були позначені «незвичні завдання» (50%), «цікава інформація» (38%), «різноманітні історії» (33%), «корисні поради» (29%). Отже, на першому місці стоїть фактор зовнішньої привабливості та розважальний характер.

Аналіз відповідей на запитання щодо шляхів набуття і знайомства із журналами показав, що більшість респондентів (75%) купують їх у магазинах та кіосках, 20% – беруть у бібліотеці, 13% – передплачують батьки, 8% – беруть у друзів.

Відповідь на запитання, що подобається читати найбільше, дали всі учні, які взяли участь в опитуванні. Найпопулярнішою була відповідь «про тварин і природу» (75%), «комікси» (58%), «літературні твори» (50%), «про мистецтво і творчість» (33%), «пізнавальні про науку, техніку, історію» (25%), «гумористичні твори» (17%).

Останнє питання було відкритим і стосувалося тем, які б учні хотіли бачити частіше в дитячих журналах і газетах. Аналіз отриманих результатів показав значне розмаїття дитячих інтересів: цікаві факти про Україну, про природу, більше вікторин, кросвордів, творчих завдань (розмальовки, малюнки, аплікації), комікси, про космос та всесвіт, про машини, корисні поради, про догляд за тваринами, пізнавальне про техніку, різні пригоди, історії, цікаві факти.

Аналіз опитування показав, що хоча більшість учнів початкових класів знає про існування дитячих періодичних видань, однак досвід їх систематичного читання має значно менша частина респондентів. У дитячій періодиці учнів приваблює, перш за все, візуальна та розважальна складова. Діти хотіли б бачити в журналах та газетах більше цікавих і пізнавальних матеріалів, творчих завдань, коміксів.

Опитування вчителів. У дослідженні взяли участь 55 учителів початкових класів. Педагогічний стаж респондентів різний, найбільше вчителів із значним стажем роботи (від 31 до 40 років), що дозволяє з більшою довірою ставитися до їхніх відповідей.

Дорослі респонденти вказали 25 різноманітних назв дитячих журналів та газет (останніх усього 1 назва). У середньому кожен учитель згадав близько 3 назв журналів. Аналіз результатів дозволив дійти висновків щодо найбільш популярних журналів у середовищі вчителів: «Пізнайко» (75% респондентів), «Джміль» (58%), «Малютко» (25%), «Розумашки» (25%), «Барвінок» (21%), «Смайлик» (17%), «Маленький розумник» (13%), «Крилаті» (13%), «Карамелька» (13%), «Колосок» (13%), «КубРікі» (8%), «Барбі» (8%). По одному згадуванню було таких журналів, як «Дзвіночок», «Пустунчик», «Чарівний ліхтарик», «Ангелятко», «Маленька фея», «В гостях у казки», «Розумники», «Іжачок», «Людина павук», «Бедрик» та «Стежка». Також було названо газету «Колосочок».

Майже всі респонденти (97%) погоджуються із твердженням, що в навчальному процесі необхідно знайомити дітей з дитячою періодикою. На питання «Чи використовували Ви дитячі

періодичні видання на уроках української мови та читання?» більшість респондентів (75%) відповіли ствердно і назвали такі видання: «Пізнайко» (25%), «Джміль» (21%), «Маленький розумник» (8%), «Барвінок» (8%), «Колосок» (4%), «В гостях у казки» (4%), «Стежка» (4%). Розмаїття назв значно менше, ніж в попередньому запитанні – 7. Серед назв зустрічається журнал «Барвінок», який припинив виходити з 2019 року. Швидше за все, респонденти згадали свій власний дитячий досвід, або досвід роботи з учнями попередніх років. Третина опитуваних (29%) не навели приклади назв журналів, які використовували в практичній діяльності. Аналіз отриманих результатів свідчить про те, що в навчальному процесі незначна кількість учителів використовує матеріали дитячих журналів (не більше 30%).

Аналіз відповідей дозволив виділити позитивні складові використання дитячої періодики в навчальному процесі. На думку вчителів, вона актуальна, доступна, цікава та пізнавальна; розширює кругозір дітей, розвиває мислення; можна застосовувати на уроках для організації самостійної дослідницької роботи; містить невеликі й гарно ілюстровані тексти, які легко читати та сприймати, традиційно першою друкує новинки дитячої української літератури; дає відчуття причетності до спільноти читачів і формує культуру читання.

На питання «Чи передплачують батьки учнів Вашого класу для себе і своїх дітей періодичні видання? Якщо так, то які?» відповіді дуже сильно розділилися. П'ята частина респондентів (21%) не змогли дати однозначної відповіді («Не можу дати відповідь на це питання», «Не знаю, не запитувала», «Мабуть, так», «Такою інформацією не володію», «Не знаю»). 38% учителів відповіли однозначно «ні», 8% зазначили, що зараз батьки не передплачують жодних видань, але до війни виписували. Також 8% респондентів відповіли, що батьки купують для дітей журнали. Тільки 25% зазначили, що батьки учнів передплачують журнали, такі, як «Пізнайко», «Смайлик» та «Джміль».

Цікавими виявилися відповіді на запитання «Які дитячі періодичні видання, на Вашу думку, користуються найбільшою популярністю серед учнів початкової школи?». Відповідь надали 84% респондентів. Учителі дещо перебільшили перелік журналів, порівняно з тим, що згадали діти, педагоги вказали 14 назв. На думку педагогів, найбільшою популярністю в дітей користуються журнали «Пізнайко» (42%), «Джміль» та «Розумашки» (по 13%), «Смайлик» (8%). Журнали «Крилаті», «Малюк Котя», «Равлик», «Найкращі дитячі кросворди», «Іжачок», «Людина-павук», «Фантазер», «Колосок», «Барбі», «Малютко» були згадані одноразово. Якщо порівняти із відповідями дітей, то можна побачити, що співпадіння є

тільки із журналом «Пізнайко», такі журнали, як «Джміль» та «Розумашки» дітьми взагалі не згадувалися.

На запитання «Які завдання дитячих періодичних видань Ви вважаєте корисними для поглиблення мовних знань та розвитку мовленнєвих умінь школярів?» відповіді були досить різноманітними. Учителі назвали кросворди, загадки, шаради, анаграми, шифровки, ребуси, скороговки, мовні цікавинки, вірші, забавки-завдання на розвиток мислення, тексти з додатковими завданнями, комікси. 18% респондентів відповіли, що не обізнані зі змістом періодичних видань. 15% вчителів не зрозуміли запитання і вказали некорисні завдання з дитячих періодичних видань, а саме назви журналів.

На запитання «Які матеріали, спрямовані на розвиток культури мовлення молодших школярів, Ви б хотіли бачити в сучасних періодичних виданнях?» 88% респондентів назвали вірші, оповідання, казки, твори сучасних письменників, тематичні комікси, тексти з картинками, ребуси, логічні задачі, цікаві історії, загадки, тести, ребуси, скороговки, вправи зі швидкочитання, завдання патріотичного спрямування, розповіді про походження українських слів, інтерактивні завдання з QR-кодами, словесні дидактичні ігри, уроки ввічливості, ситуативно-пошукові завдання.

На запитання «Як Ви вважаєте, чи треба знайомити школярів з новими дитячими періодичними виданнями? Чому?» 100% учителів відповіли «так». Серед причин вказали те, що дитина звикає до щомісячних зустрічей зі знайомими героями, рубриками і письменниками, так у свідомості виникає цілісна картина світу, у неї формується вміння сприймати і засвоювати інформацію та знати ключові події.

Серед труднощів використання дитячої періодики вчителі зазначили, що навіть у режимі офлайн-навчання таку діяльність досить важко організувати, через те що батьки неохоче передплачують журнали, а в умовах війни все тільки ускладнилося. Також педагоги зазначили, що на уроці не завжди вистачає часу, щоб працювати з періодикою.

Аналіз опитування педагогів та індивідуальні бесіди з деякими з них, показав, що вчителі, спираючись на свій власний дитячий досвід, позитивні враження від читання дитячих журналів на початковому етапі професійної діяльності, дотримуються думки про користь дитячої періодики в колі читання сучасних школярів, однак системного використання сьогодні на уроках не відбувається і через формат навчання, і фінансове незабезпечення навчального процесу примірниками дитячої періодики.

Опитування студентів. Третьою групою респондентів було визначено майбутніх учителів

початкових класів. Доцільність опитування цієї групи пов'язана з необхідністю отримати інформацію про покоління, звички та свідомість яких формувалися в інших умовах, порівняно із учителями з 20-річним стажем. Саме ці вчителі будуть впливати на формування читацької поведінки майбутніх поколінь.

До он-лайн опитування було залучено 50 студентів I-III курсів факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С.Сковороди. Аналіз відповідей показав, що 62% респондентів знають, що таке «дитяча періодика», 11% обрали відповідь «знаю, але пояснити не можу», 26% зазначили, що не знають (більшість з них студенти I курсу). Однак, на наявний досвід читання дитячих журналів в дитинстві вказали 94% опитаних.

60% респондентів змогли назвати періодичні видання, які читали в дитинстві, серед яких 9 журналів: «Кузя» (50%), «Барвінок» (11%), «Малютко» (11%), «Пізнайко», «Колобочок», «Колосок», «Ангелятко», «Барбі», «Ангеляткова наука», що привертати увагу яскравими ілюстраціями, коміксами, кросвордами та цікавими завданнями. Середній показник згадуваності журналів становив 1,2 назви (серед усіх учасників опитування) і 2,2 назви на одного студента (серед сегменту учасників, які вказали назви), що свідчить про не дуже високу популярність дитячої періодики в їхньому дитинстві та збігається з результатами опитування дітей. Низькі результати обізнаності студентів з дитячими журналами, які в майбутньому можуть бути використані в професійній діяльності, можна пояснити невеликим позитивним досвідом читання будь-якої літератури в дитинстві.

Із сучасними дитячими журналами знайомі 56% респондентів («Смайлик», «Малюк Котя»,

«Джміль», «Пізнайко», «Кузя», «Розумашки», «Барвінок», «Крилаті», «Малютко»), найчастіше згадується «Пізнайко» та «Джміль». Середній показник – 2,1 назви на одного студента.

Найзручнішим форматом журналу 80% опитаних назвали комбіновану модель (поєднання друкованих та електронних версій), що відповідає сучасним освітнім тенденціям.

Серед ключових тем, які варто висвітлювати в дитячих журналах, респонденти виділили екологію (80%), науку і технології (75%), історію і культуру (65%), моральні цінності (60%), здоровий спосіб життя (50%).

Проведене дослідження показало, що хоча переважна більшість опитаних студентів декларує необхідність дитячої періодики для учнів початкових класів, самі з нею обізнані недостатньо, досвід власного використання дитячої преси для навчання і відпочинку замалий, щоб ефективно залучити наступні покоління маленьких читачів до читання.

Висновки й перспективи подальших розвідок. Порівнюючи обізнаність педагогів і учнів з дитячою періодикою, можна зробити висновок, що всі категорії респондентів у переважній більшості знайомі з періодичними виданнями. Звичайно, обізнаність педагогів з розмаїттям журналів значно вища, ніж в студентів і школярів. Ставлення вчителів і дітей до періодичних видань позитивне, однак сучасні педагоги не дуже часто їх застосовують у навчальному процесі з різних причин. Можна стверджувати, що дидактичний потенціал дитячої періодики не використовується в повній мірі, тому перспективи подальших досліджень вбачаємо в пошуку методичних шляхів залучення матеріалів дитячої періодики в процес навчання й виховання учнів початкових класів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мартиненко В. О. Структура і зміст читацької компетентності молодших школярів. Збірник наукових праць: Педагогічна освіта: теорія і практика. Вип. XV. Кам'янець-Подільський, 2013. С. 145-151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2013_15_29
2. Огар Е. І. Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Львів, 2002. 160 с.
3. Марущак О. М. Дитяча періодика у контексті професійної підготовки учителів початкової школи. Medzinárodná vedecko-praktická konferencia «Stav, problémy a perspektívy pedagogického štúdia a sociálnej práce»: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie (28 – 29 októbra 2016 r.) / Šéfredaktor prof. JUDr. Stanislav Mráz, CSc. – Vysoká škola Danybius, Sládkovicovo, Slovenská republika, 2016. S. 135–138.

REFERENCES

1. Martynenko V. O. (2013) Struktura i zmist chytatskoi kompetentnosti molodshykh shkoliariv [The structure and content of reading competence of younger schoolchildren]. Kam'ianets-Podilskyi: Zbirnyk naukovykh prats: Pedagogichna osvita: teoriia i praktyka. Vol. XV, 145-151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2013_15_29 [in Ukrainian].
2. Ohar E. I. (2002) Dytiacha knyha: problemy vydavnychoi pidhotovky: navch. posib. dlia stud. vyshch. navch. zakl. [Children's book: problems of publishing preparation: teaching aids for higher education establishments students] Lviv [in Ukrainian].
3. Marushchak O. M. (2016) Dytiacha periodyka u konteksti profesiinoi pidhotovky uchyteliv pochatkovoї shkoly. [Children's periodicals in the context of professional training of primary school teachers.] Sládkovicovo, Slovenská republika: Medzinárodná vedecko-praktická konferencia «Stav, problémy a perspektívy pedagogického štúdia a sociálnej práce»: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie (28 – 29 októbra 2016 r.) / Šéfredaktor prof. JUDr. Stanislav Mráz, CSc. – Vysoká škola Danybius, 135–138 [in Ukrainian].